

15912

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§6-7

Ἐπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἵππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθὲς ἐστίν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἵππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. Ἐκεῖνος δ' ἐστίν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἵππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. Καίτοι πᾶσι ῥᾶδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. Ὡστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥᾶδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἵππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Με βάση το αρχαίο κείμενο να επιλέξετε από τις παρακάτω διατυπώσεις εκείνη με την οποία ολοκληρώνεται ορθά το νόημα (μονάδες 2), και στη συνέχεια να αιτιολογήσετε κάθε επιλογή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 2):

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του Μαντίθεου

- 1) α. ὅλοι ὅσοι εἶχαν ζήσει ἐκτὸς Ἀθήνας κατὰ τὴν περίοδο τοῦ τυραννικοῦ καθεστώτος ἀναγράφονταν στο σανίδιο με τὴν ιδιότητα τοῦ ἵππεία.
β. στο σανίδιο υπήρχαν παραλείψεις, καθὼς δὲν εἶχαν ἀναγραφεῖ με ἀκρίβεια ὅλοι ὅσοι εἶχαν παραδεχτεῖ ὅτι ἦταν ἵππεις κατὰ τὴν περίοδο τοῦ τυραννικοῦ καθεστώτος.
- 2) α. ἦταν εὐκόλο να ἀλλοιώσει κανεὶς τὰ ονόματα που εἶχαν ἀναγραφεῖ στο σανίδιο.
β. ἦταν δύσκολο να ἀλλοιώσει κανεὶς τὰ ονόματα που εἶχαν ἀναγραφεῖ στο σανίδιο.

β. Να ἀπαντήσετε τὶς παρακάτω ἐρωτήσεις:

- 1) «ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἵππεύειν οὐκ ἔνεισιν»: Σε ποια λέξη τοῦ ἀρχαίου κειμένου ἀναφέρεται ὁ Μαντίθεος με τὴν ἀντωνυμία «τούτῳ»; (μονάδες 2)
- 2) «...ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν»: Σε ποίους ἀναφέρεται ὁ Μαντίθεος με τὴν ἀντωνυμία «αὐτῶν»; (μονάδες 2)

15912

- 3) «...*έν εκείνοις δέ τούς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι*»: Σε τι αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «*ἐκείνοις*»; (μονάδες 2)

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Περί τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας §§9-10

Στην Αθήνα το 383 π.Χ. ο Εὐάνδρος κρίνεται για τη θέση του επώνυμου άρχοντα της πόλης. Ο ομιλητής, κατήγορος του Εὐάνδρου, επιτίθεται εναντίον του, καταλογίζοντάς του συνεργασία με τους Τριάκοντα τυράννους και απόπειρα εξαπάτησης των βουλευτών.

Αυτά κυρίως να εξετάσετε· κι εκείνο να αναλογιστείτε, ότι δηλαδή αυτός που θέσπισε το νόμο για τη «δοκιμασία», τον θέσπισε κατεξοχήν για όσους άσκησαν εξουσία κατά τη διάρκεια της ολιγαρχίας, πιστεύοντας πως είναι παρανοϊκό αν εκείνοι, εξαιτίας των οποίων καταλύθηκε η δημοκρατία, θα κυβερνήσουν πάλι στην ίδια την πόλη και θα γίνουν κυρίαρχοι, στους νόμους και στην πόλη, την οποία διοικώντας λίγο νωρίτερα, τόσο αισχρά και θάναυσα την έβλαψαν. Ώστε πρέπει να μην «πάρτε στα αψήφιστα» τη διαδικασία της «δοκιμασίας» κι ούτε να υποβαθμίσετε την υπόθεση θεωρώντας την ασήμαντη, αλλά να έχετε τα μάτια σας ορθάνοιχτα· γιατί, από τη σωστή άσκηση της εξουσίας από τον κάθε άρχοντα χωριστά σώζεται το πολίτευμα και η πόλη. Και αν εξεταζόταν τώρα για να εγκριθεί η εκλογή του ως βουλευτή ή διότι, ανήκοντας αυτός στους ἰππεῖς, την εποχή των τριάντα τυράννων είχε συμπεριληφθεί και γραφτεί το όνομά του στις ξύλινες πινακίδες, θα τον αποκλείατε (από το αξίωμα) χωρίς την ανάγκη παράστασης κατηγορού. Τώρα, που αποδεικνύεται αναντίρρητα ότι όχι μόνο υπηρέτησε στην τάξη των ἰπέων και όχι μόνο ότι χρημάτισε βουλευτής, αλλά ότι ήταν υπονομευτής της δημοκρατίας, δεν θα κάνατε ανοησία, αν δείξετε ότι δεν έχετε την ίδια γνώμη γι' αυτόν;

Μτφρ. Γ. Α. Ράπτης

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

B4. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου: *σκοπεῖν, γνῶναι, ἔχοντας, πιστεύοιτε, ἦν.*

Μονάδες 10

15912

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Άριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία* §§55.4-55.5

(έκδ. του Oppermann, Η. Λειψία: Teubner, 1928, ανατ. 1968)

Στο δεύτερο μέρος της πραγματείας του ο Αριστοτέλης περιγράφει τους διοικητικούς θεσμούς και τον τρόπο λειτουργίας του σύγχρονου του αθηναϊκού πολιτεύματος. Στο κείμενο που ακολουθεί αναφέρεται στον τρόπο ανάδειξης και τη δοκιμασία των Εννέα αρχόντων.

Ἐπειδὴν δὲ παράσχηται τοὺς μάρτυρας, ἐπερωτᾷ «τοῦτου βούλεται τις κατηγορεῖν;» κἂν μὲν ἦ τις κατήγορος, δοὺς κατηγορίαν καὶ ἀπολογίαν, οὕτω δίδωσιν ἓν μὲν τῇ βουλῇ τὴν ἐπιχειροτονίαν, ἓν δὲ τῷ δικαστηρίῳ τὴν ψῆφον· ἐὰν δὲ μηδεὶς βούληται κατηγορεῖν, εὐθύς δίδωσι τὴν ψῆφον· καὶ πρότερον μὲν εἷς ἐνέβαλλε τὴν ψῆφον, νῦν δ' ἀνάγκη πάντας ἐστὶ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτῶν, ἵνα ἂν τις πονηρὸς ὦν ἀπαλλάξῃ τοὺς κατηγοροὺς, ἐπὶ τοῖς δικασταῖς γένηται τοῦτον ἀποδοκιμάσαι. Δοκιμασθέντες δὲ τοῦτον τὸν τρόπον, βαδίζουσι πρὸς τὸν λίθον ἐφ' οὗ τὰ τόμι' ἐστίν, ἐφ' οὗ καὶ οἱ διαιτηταὶ ὁμόσαντες ἀποφαίνονται τὰς διαίτας, καὶ οἱ μάρτυρες ἐξόμνουνται τὰς μαρτυρίας· ἀναβάντες δ' ἐπὶ τοῦτον ὁμνύουσιν δικαίως ἄρξαι καὶ κατὰ τοὺς νόμους, καὶ δῶρα μὴ λήψεσθαι τῆς ἀρχῆς ἕνεκα, κἂν τι λάθωσι ἀνδριάντα ἀναθήσειν χρυσοῦν.

ἐφ' οὗ τὰ τόμι' ἐστίν: όπου είναι τοποθετημένα τα κομμάτια (από τα θυσιασμένα ζώα)

ὁμόσαντες <ὄμνυμι>: ορκίζομαι

ὁ διαιτητής: ο δικαστής

ἡ διαίτα: ἡ απόφαση

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπειδὴν δὲ παράσχηται ... τοῦτον ἀποδοκιμάσαι».

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Μονάδες 20

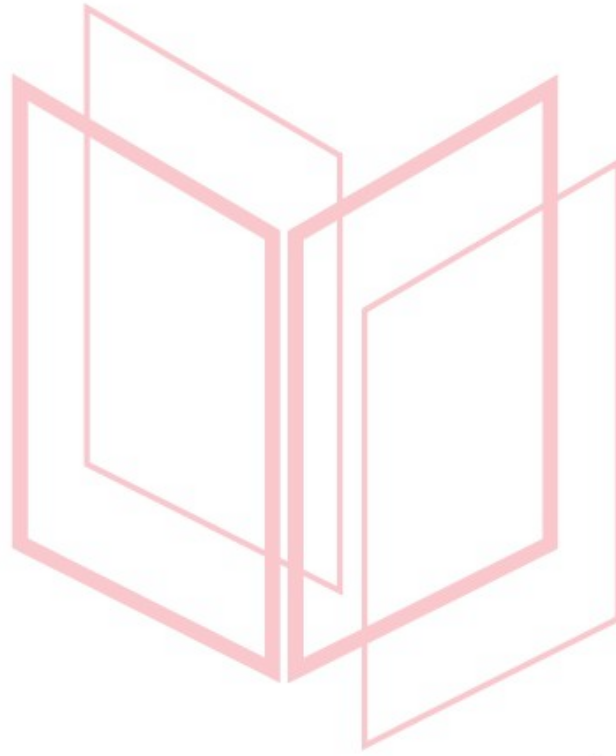
Γ4.

α. Να γράψετε τα υποκείμενα των υπογραμμισμένων ρηματικών τύπων του κειμένου: **βούλεται, ἦ, κατηγορεῖν** (το δεύτερο), **ὦν, ὁμόσαντες**. (μονάδες 5)

β. «ἐὰν δὲ μηδεὶς βούληται κατηγορεῖν, εὐθύς δίδωσι τὴν ψῆφον»: Ποιο εἶδος υποθετικού λόγου διατυπώνει ο Αριστοτέλης σε αυτό το χωρίο; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας διακρίνοντας την υπόθεση από την απόδοση. (μονάδες 5)

15912

Μονάδες 10

αθλημπινίσης

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

15912-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§6-7

A1.

α.

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του Μαντίθεου

- 1) – β: ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἰππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσὶν
- 2) – α: ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ

β.

- 1) Η αντωνυμία «**τούτῳ**» αναφέρεται στη λέξη *σανίδιον* (ἐκ τοῦ *σανιδίου*).
- 2) Με την αντωνυμία «**αὐτῶν**» αναφέρεται στους *φυλάρχους*.
- 3) Με την αντωνυμία «**ἐκείνοις**» αναφέρεται στους καταλόγους των φυλάρχων με τα ονόματα των ιππέων για τα προβλεπόμενα χρηματικά ποσά (καταστάσεις) που έπαιρναν από το δημόσιο (*ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν*).

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, *Περὶ τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας* §§9-10

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται, όπως και ο λόγος του Μαντίθεου, στον θεσμό της «δοκιμασίας», στην αξιοποίηση του «*σανιδίου*» (των ξύλινων πινακίδων) ως αποδεικτικού στοιχείου συμμετοχής στο σώμα των ιππέων την εποχή των Τριάκοντα και στην κατηγορία για υπονόμηση της δημοκρατίας. Επομένως, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί π.χ. για ανάλογους συσχετισμούς επί του περιεχομένου.

B4.

σκοποβολή, επίσκεψη, κατάσκοπος – διάγνωση, άγνοια, αναγνωστικό (το) – ανεκτικότητα, πλεονέκτημα, ασχήμα – απιστία, εμπιστοσύνη, πιστοποίηση – οντολογία, παρουσία, περιουσία

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἀριστοτέλης, *Ἀθηναίων Πολιτεία* §§55.4-55.5

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Και όταν παρουσιάσει τους μάρτυρές του, ρωτούν: «Έχει κανείς κάποια κατηγορία εναντίον του;» Κι αν υπάρχει κάποιος κατηγορος, το δικαστήριο του δίνει το λόγο και μετά ο κατηγορούμενος απολογείται. Ὑστερα αποφασίζει η βουλή με ανάταση	Και αφού παρουσιάσει τους μάρτυρές του, ρωτούν: «Έχει κανείς κάποια κατηγορία εναντίον του;» Και αν υπάρχει κάποιος κατηγορος το δικαστήριο του δίνει τον λόγο και μετά ο κατηγορούμενος απολογείται. Ὑστερα βγαίνει απόφαση, στην βουλή με
---	---

15912-Λύση

χειρών και στο δικαστήριο με ψήφο. Αν δεν παρουσιαστεί κατηγορος, γίνεται αμέσως η ψηφοφορία. Και παλαιότερα μόνον ένας δικαστής έριχνε την ψήφο του στην ψηφοδόχο, άλλα τώρα όλοι οι δικαστές πρέπει να ψηφίσουν για τους εννέα άρχοντες, ώστε αν κάποιος πονηρός υποψήφιος καταφέρει να ξεφύγει από τους κατηγορούς του, να μπορούν οι δικαστές να τον απορρίψουν. Αφού περάσουν τη δοκιμασία αυτή, πηγαίνουν στο βράχο, όπου είναι τοποθετημένα τα κομμάτια (από τα θυσιασμένα ζώα), στον ίδιο βράχο όπου παίρνουν όρκο οι δικαστές όταν εκδίδουν την απόφασή τους, καθώς και όσοι παίρνουν όρκο αν είναι να κάνουν κάποια μαρτυρία. Ανεβαίνουν, λοιπόν, επάνω στο βράχο και ορκίζονται να ασκήσουν τα καθήκοντά τους με δικαιοσύνη και σύμφωνα με τους νόμους και να μη λάβουν δώρα που θα είναι σχετικά με την άσκηση της εξουσίας τους, αν όμως λάβουν, υποχρεώνονται να δώσουν ως αφιέρωμα έναν ανδριάντα χρυσό.

Μτφρ. Α. Παναγόπουλος. 1999.

Γ4.

α.

τις: υποκείμενο στο ρήμα **βούλεται**

κατηγορος: υποκείμενο στο ρήμα **ἤ**

μηδείς: υποκείμενο στο απαρέμφατο **κατηγορεῖν** (ταυτοπροσωπία)

τις: υποκείμενο στη μετοχή **ῶν**

ανάταση χειρών και στο δικαστήριο με ψήφο. Αν δεν παρουσιαστεί κατηγορος γίνεται αμέσως η ψηφοφορία. Άλλοτε μόνον ένας δικαστής έριχνε την ψήφο του (στην ψηφοδόχη) αλλά τώρα όλοι οι δικαστές πρέπει να ψηφίσουν για τους εννέα άρχοντες ώστε, αν κανένας πονηρός υποψήφιος δωροδοκήσει τους κατηγορούς του, να μπορούν οι δικαστές να τον απορρίψουν. Αφού περάσουν τη δοκιμασία αυτήν πηγαίνουν στον βράχο όπου είναι τοποθετημένα τα κομμάτια από τα θυσιασμένα ζώα, τον ίδιο βράχο όπου παίρνουν όρκο οι δικαστές όταν εκδίδουν την απόφασή τους καθώς και όσοι παίρνουν όρκο ότι δεν έχουν να καταθέσουν τίποτε. Ανεβαίνουν, λοιπόν, επάνω στον βράχο και δίνουν όρκο να ασκήσουν τα καθήκοντά τους με δικαιοσύνη και σύμφωνα με τους νόμους και να μη δεχθούν δώρα που θα είναι σχετικά με την άσκηση της εξουσίας τους, και αν το κάνουν να δώσουν ανάθημα έναν ανδριάντα από χρυσό.

Μτφρ. Α.Σ. Βλάχος. 1980.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

15912-Λύση

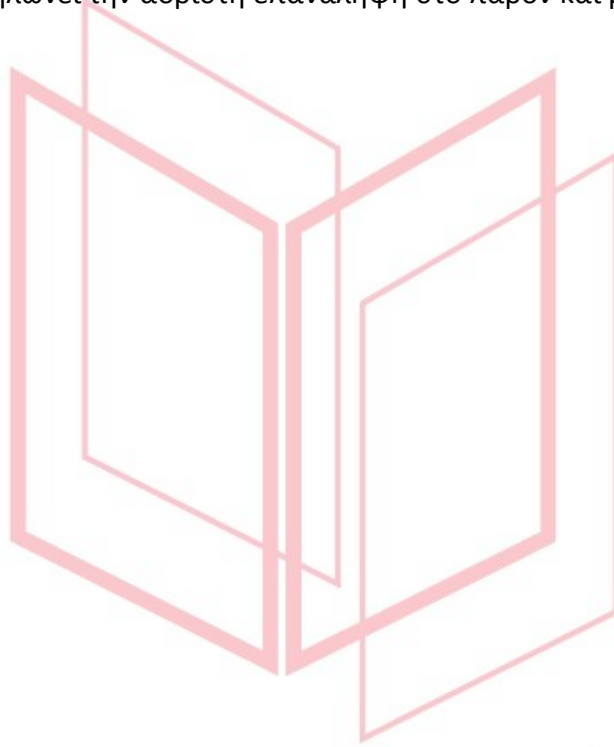
οί δαιτηταί: υποκείμενο στη μετοχή *όμόσαντες*

β.

Υπόθεση: *εάν δέ μηδεις βούληται κατηγορεῖν* = εάν + υποτακτική (ενεστώτα)

Απόδοση: *εὐθύς δίδωσι τὴν ψῆφον* = οριστική ενεστώτα

Ο υποθετικός λόγος δηλώνει την αόριστη επανάληψη στο παρόν και μέλλον.

αἰμιπινίσης

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

15946

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§6-7

Ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἵππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθὲς ἐστίν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἵππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. Ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἵππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. Καίτοι πᾶσι ῥᾶδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. Ὡστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥᾶδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἵππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτό τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι είναι ασφαλές τεκμήριο να εντοπίσει κάποιος τα ονόματα ὅσων υπηρέτησαν ως ἱππεῖς την εποχὴ των Τριάκοντα με βάση το σανίδιο.
2. Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι ονόματα πολιτῶν που ἀπουσίαζαν ἀπὸ τὴν Αθήνα τὴν εποχὴ των Τριάκοντα περιλαμβάνονται στο σανίδιο.
3. Ο Μαντίθεος διαβεβαιώνει ὅτι ἐπέστρεψε στους φυλάρχους τὸ χρηματικὸ ἐπίδομα που ἔλαβε ως ἱπέας.
4. Ο Μαντίθεος ἀναφέρει ὅτι, ἀν οἱ φύλαρχοι δὲν παρουσίαζαν αὐτοὺς που εἶχαν πάρει τὸ χρηματικὸ ἐπίδομα, θὰ πλήρωναν οἱ ἴδιοι τὸ συγκεκριμένο ποσό.
5. Ο Μαντίθεος καταλήγει στο συμπέρασμα ὅτι οἱ κατάλογοι που παραδίδονται ἀπὸ τους φυλάρχους εἶναι πιο ἀξιόπιστο στοιχεῖο σε σχέση με τὸ σανίδιο.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὅμηρος, Ἰλιάς Ζ 166-183

15946

Ο Γλαύκος αφηγείται στον Διομήδη την ιστορία του προγόνου του, Βελλεροφόντη, τον οποίο συκοφάντησε η βασίλισσα Άντεια στον σύζυγό της και βασιλιά του Άργους, Προίτο.

Και ο βασιλέας χόλωσε, πλην να φονεύσει ξένον
εντράπη και τον έστειλε να υπάγει στην Λυκίαν'
και μέσα εις κλειστόν πίνακα του έδωκε σημεία,
που χάραξε κακόβουλα με νόημα θανάτου,
του πενθερού του να δειχθούν δια να τον αφανίσει' 170

και με το άγιο των θεών προβόδισμα κινούσε
προς την Λυκίαν κι έφθασεν εκεί που ο Ξάνθος ρέει'
και ο βασιλέας πρόθυμα τον τίμησε κι εννέα
ημέρες τον εξένισε κι έσφαξ' εννέα μόσχους.

Αλλ' ως η αυγή στον ουρανό ερόδισε η δεκάτη 175
εκείνος τον εξέτασε κι εζήτα να γνωρίσει
ό,τι σημάδι του 'φερεν απ' τον γαμβρόν του Προίτον.

Και ως έλαβε τ' ολέθριο σημάδι του γαμβρού του,
πρώτον την φρικτήν Χίμαιραν τον στέλνει να φονεύσει'
και αυτή γένος ανθρώπινο δεν ήταν, αλλά θείον, 180
δράκος οπίσω, λέοντας εμπρός, στην μέσην αίγα,
κι ήσαν τα σπλάχνα της φωτιά και φλόγες η πνοή της.

Την φόνευσ' όμως, θαρρετός στα θεικά σημεία'

Μτφρ. Ι. Πολυλάς

B4. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. αντίδωρο	α. <i>εϋηθές</i>
2. διένεξη	β. <i>ίππεύειν</i>
3. άλογο	γ. <i>έγγεγραμμένοι</i>
4. απενεργοποίηση	δ. <i>άπενεγκείν</i>
5. ανήθικος	ε. <i>παραδοθέντα</i>

6. έφιππος	
7. αντιγραφή	

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ίσοκράτης, *Άρεοπαγитικός* §§21-23

(έκδ. του Mathieu, G. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1942, ανατ. 1966)

Ο Ίσοκράτης αναφέρεται στην αξιοκρατική επιλογή των αρχόντων της αθηναϊκής πολιτείας, την οποία ο Σόλωνας και ο Κλεισθένης θέσπισαν κατά το παρελθόν.

Μέγιστον δ' αὐτοῖς συνεβάλετο πρὸς τὸ καλῶς οἰκεῖν τὴν πόλιν, ὅτι δυοῖν ἰσοτήτοι νομιζομέναι εἶναι, καὶ τῆς μὲν ταύτων ἄπασιν ἀπονεμούσης, τῆς δὲ τὸ προσῆκον ἑκάστοις, οὐκ ἠγνόουν τὴν χρησιμωτέραν, ἀλλὰ τὴν μὲν τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσαν τοὺς χρηστοὺς καὶ τοὺς πονηροὺς ἀπεδοκίμαζον ὡς οὐ δικαίαν οὕσαν, τὴν δὲ κατὰ τὴν ἀξίαν ἕκαστον τιμῶσαν καὶ κολάζουσιν προηροῦντο καὶ διὰ ταύτης ὤκουν τὴν πόλιν, οὐκ ἐξ ἀπάντων τὰς ἀρχὰς κληροῦντες, ἀλλὰ τοὺς βελτίστους καὶ τοὺς ἰκανωτάτους ἐφ' ἕκαστον τῶν ἔργων προκρίνοντες. Τοιούτους γὰρ ἠλπίζον ἔσεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους, οἳ περ ἂν ὦσιν οἱ τῶν πραγμάτων ἐπιστατοῦντες. **Ἐπειτα καὶ δημοτικωτέραν ἐνόμιζον εἶναι ταύτην τὴν κατάστασιν ἢ τὴν διὰ τοῦ λαγχάνειν γινομένην.** ἐν μὲν γὰρ τῇ κληρώσει τὴν τύχην βραβεύουσιν καὶ πολλάκις λήψεσθαι τὰς ἀρχὰς τοὺς ὀλιγαρχίας ἐπιθυμοῦντας, ἐν δὲ τῷ προκρίνειν τοὺς ἐπιεικεστάτους τὸν δῆμον ἔσεσθαι κύριον ἐλέσθαι τοὺς ἀγαπῶντας μάλιστα τὴν καθεστῶσαν πολιτείαν.

δυοῖν ἰσοτήτοι νομιζομέναι: ἐπειδὴ ἀναγνωρίζονταν ὅτι ὑπάρχουν δυο εἶδη ἰσότητας

δημοτικωτέραν: περισσότερο συμφέρουσα/αρεστή στον λαό

ἡ ἀρχή: ἡ θέση ἐξουσίας, τὸ πολιτικό ἀξίωμα

τὴν καθεστῶσαν πολιτείαν: τὸ υφιστάμενο πολίτευμα

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ἑλληνική τὸ ἀπόσπασμα: «**Τοιούτους γὰρ ἠλπίζον ... τὴν καθεστῶσαν πολιτείαν**».

Μονάδες 20

Γ4. α. Να προσδιορίσετε τὴν κύρια συντακτικὴ λειτουργία τῶν υπογραμμισμένων λέξεων/φράσεων τοῦ κειμένου:

15946

οὔσαν: είναι..... στο.....
διὰ ταύτης: είναι..... στο.....
τῶν ἔργων: είναι..... στο.....
ἔσεσθαι: είναι..... στο.....
κύριον: είναι..... στο.....

(μονάδες 5)

β. «Ἐπειτα καὶ δημοτικωτέραν ἐνόμιζον εἶναι ταύτην τὴν κατάστασιν ἢ τὴν διὰ τοῦ λαγχάνειν γιγνομένην»: Ο ρήτορας κάνει μία σύγκριση μεταξύ δύο τρόπων επιλογῆς αρχόντων. Να εντοπίσετε τους δύο ὀρους της σύγκρισης (μονάδες 4), καθώς και τη λέξη που δηλώνει την ανωτερότητα του ενός σε σχέση με τον ἄλλον (μονάδα 1).

Μονάδες 10

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

15946-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§6-7

A1.

1. – Λ: *ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἰππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθὲς ἔστιν*
2. – Σ: *ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσὶν*
3. – Λ: *Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν ... τοῖς συνδίκους οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.*
4. – Σ: *ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχους, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι.*
5. – Σ: *Ὡστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε·*

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ὅμηρος, Ἰλιάς Ζ 166-183

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται σε ένα, επίσης, αθώο θύμα συκοφαντίας, όπως τουλάχιστον ισχυρίζεται για τον εαυτό του ο Μαντίθεος. Επιπλέον, χρησιμοποιείται πίνακας χαραγμένος από κάποιον που επιζητά την τιμωρία του ήρωα, όπως συμβαίνει και με το σανίδιο στην περίπτωση του Μαντίθεου. Τέλος, ο ήρωας αντιστέκεται υπερασπιζόμενος τον εαυτό του. Επομένως, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για ανάλογους συσχετισμούς επί του περιεχομένου.

B4. 1-ε, 2-δ, 5-α, 6-β, 7-γ

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἰσοκράτης, Ἀρεοπαγитικός §§21-23

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Πάρα πολύ βοήθησε αυτούς στην καλή διοίκηση της πόλεως, διότι ενώ θεωρούνταν ότι υπάρχουν δύο ισότητες και η μία αποδίδει το ίσο σε όλους, ενώ η άλλη το πρέπον σε καθένα, δεν αγνοούσαν την χρησιμότερη ισότητα, αλλ' αποδοκίμαζαν την ισότητα εκείνη η οποία έκρινε αξίους για τις ίδιες τιμές και αμοιβές τους φαύλους, και προτιμούσαν εκείνη (την ισότητα) η οποία τιμά και τιμωρεί καθένα σύμφωνα με την αξία του και μέσω αυτής διοικούσαν την πόλη μην εκλέγοντας με κλήρο τους

Εξαιρετική μάλιστα συμβολή για την καλή διοίκηση της πολιτείας παρείχε το γεγονός ότι, επειδή υπάρχει η δοξασία ότι υπάρχουν δύο είδη ισότητας και ότι η μία απονέμει σ' όλους τα ίδια δικαιώματα και η άλλη ό, τι πρέπει στον καθένα, δεν αγνοούσαν τη χρησιμότερη, αλλ' εκείνη που έδινε τα ίδια δικαιώματα και στους ηθικούς ανθρώπους και στους πονηρούς, την αποδοκίμαζαν, γιατί τη θεωρούσαν άδικη, ενώ εκείνη που παρείχε δικαιώματα ανάλογα με την αξία του καθενός και τιμωρούσε πάλι αναλόγως

15946-Λύση

άρχοντες από όλους τους πολίτες, αλλά προτιμώντας σε κάθε έργο τους άριστους και ικανότατους. Διότι έλπιζαν ότι τέτοιοι θα είναι και οι άλλοι πολίτες, όποιοι ακριβώς θα είναι και οι κυβερνήτες της πόλης. Έπειτα θεωρούσαν πως η επιλογή των αρχόντων με τέτοιο τρόπο είναι περισσότερο συμφέρουσα στον λαό, παρά αυτή που γίνεται με κλήρωση· διότι νόμιζαν ότι στην κλήρωση θα βραβεύσει (θα κρίνει) η τύχη και πολλές φορές θα καταλάβουν τις θέσεις εξουσίας όσοι επιθυμούν την ολιγαρχία, με το να προτιμώνται όμως οι πιο ικανοί, (νόμιζαν) ότι ο λαός είναι κύριος να εκλέξει τους πιο ένθερμους υποστηρικτές του υπάρχοντος πολιτεύματος.

Μτφρ. Σ. Τζουμελέας. 1949. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

των περιστάσεων, την προτιμούσαν και σύμφωνα μ' αυτήν ρύθμιζαν τη διοίκηση της πολιτείας και δεν εξέλεξαν τους άρχοντες απ' όλους τους πολίτες ανεξαιρέτως, αλλά για κάθε αξίωμα προέκριναν τον καλύτερο και τον ικανότερο, γιατί νόμιζαν ότι και οι άλλοι πολίτες θα είναι όμοιοι μ' εκείνους που αναλαμβάνουν υπεύθυνα τη διοίκηση των πολιτικών πραγμάτων. Εκτός αυτού νόμιζαν ότι η εκλογή αυτή των αρχόντων είναι περισσότερο αρεστή στον λαό από την εκλογή που γίνεται με κλήρωση. Γιατί κατά την κλήρωση είναι πολύ ενδεχόμενο να ευνοηθεί από την τύχη και να καταλάβει αξίωμα πολιτικό άνθρωπος με τάσεις ολιγαρχικές, ενώ κατά την πρόκριση των ικανότερων πολιτών ο λαός θα είναι ο κυρίαρχος να εκλέξει εκείνους που αγαπούν ξεχωριστά το υφιστάμενο καθεστώς.

Μτφρ. Α.Μ. Γεωργαντόπουλος,

Μ. Πρωτοψάλτης & Ι. Ιωαννίδη-Φαληριώτη. 1939. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

Γ4.

α.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
οὔσαν: επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας (αιτιολογική μετοχή, υποκειμενικής αιτιολογίας, συνοδευόμενη από το μόριο *ως*) στο ρήμα *ἀπεδοκίμαζον*.

διὰ ταύτης: (εμπρόθετος) επιρρηματικός προσδιορισμός του μέσου στο ρήμα *ῶκουν*.

τῶν ἔργων: ετερόπτωτος προσδιορισμός (γενική διαιρετική) στο *ἕκαστον*.

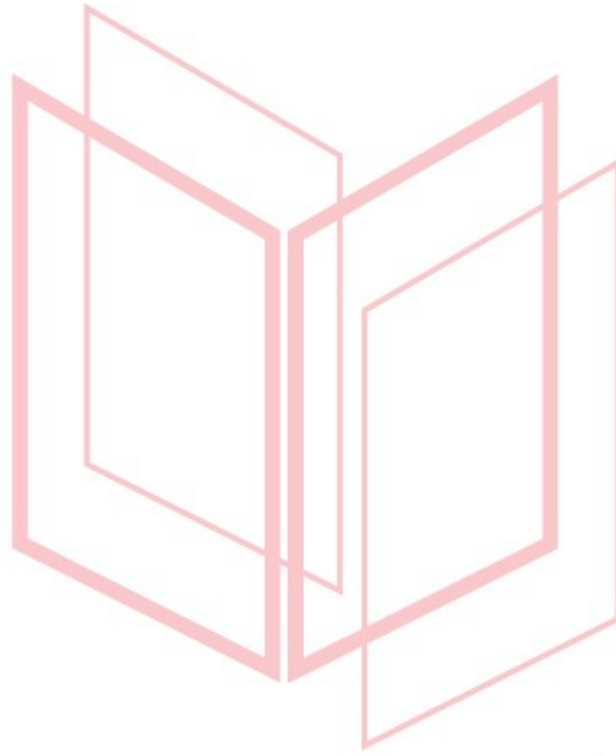
ἔσεσθαι: αντικείμενο στο ρήμα *ἤλπιζον* (ειδικό απαρέμφατο).

κύριον: κατηγορούμενο στο *τὸν δῆμον* από το απαρέμφατο *ἔσεσθαι*.

β.

15946-Λύση

Οι δύο όροι σύγκρισης είναι: **ταύτην τὴν κατάστασιν** (α' όρος σύγκρισης), **ἢ τὴν διὰ τοῦ λαγχάνειν γιγνομένην** (β' όρος σύγκρισης). Η συγκριτική λέξη είναι: **δημοτικωτέραν**.

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

17221

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§6-7

Ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἵππεύσαντας σκοπεῖν εὐήθες ἐστίν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἵππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. Ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἵππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. Καίτοι πᾶσι ῥᾶδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. Ὡστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥᾶδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἵππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Για ποιους λόγους ο Μαντίθεος θεωρεῖ την πινακίδα (τὸ σανίδιον) ἀναξιόπιστο στοιχεῖο ἐνοχής;

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Κατὰ Ἐρατοσθένους §§32-33

Ο ρήτορας Λυσίας κατηγορεῖ τον Ερατοσθένη, ἕναν ἀπὸ τους Τριάκοντα Τυράννους, ὅτι προκάλεσε τον φόνο του ἀδελφοῦ του, του Πολέμαρχου. Ο λόγος ἐκφωνήθηκε το 403 π.Χ. ἀπὸ τον ἴδιο τον ρήτορα.

Και εἶχες χρέος, Ερατοσθένη, ἀν πραγματικά ἦσουν ἀκέραιος ἄνθρωπος, νὰ γίνεις πληροφοριοδότης γιὰ χάρη αὐτῶν που ἦταν νὰ θανατωθοῦν ἀδίκῃ καὶ ὄχι νὰ συλλαμβάνεις αὐτοὺς που θὰ ἐξοντώνονταν ἀδίκῃ. Οἱ πράξεις σου ὁμῶς ἀποκαλύπτουν ἕναν ἄνθρωπο που δε στενοχωριόταν, ἀλλὰ ἀντίθετα χαίροταν με ὅσα γίνονταν. Επομένως, οἱ δικαστὲς πρέπει νὰ στηρίζουν την ψήφο τους στα ἔργα καὶ ὄχι στα λόγια σου· νὰ χρησιμοποιοῦν ὡς ἀποδείξεις γιὰ τὰ ὅσα τότε ἔλεγες τὰ ὅσα ξέρουν ὅτι ἔκανες, ἀφοῦ δεν εἶναι δυνατὸ νὰ παρουσιαστοῦν μάρτυρες γιὰ κείνα. Γιατί ἐμεῖς δεν εἶχαμε δικαίωμα ὄχι μόνο νὰ εἴμαστε παρόντες στις συζητήσεις σας, ἀλλὰ οὔτε καν νὰ βρισκόμαστε στο σπίτι μας. Ἔτσι, εσεῖς ἔχετε τὴ δυνατότητα, μολονότι ἔχετε διαπράξει κάθε κακὸ ἐναντίον τῆς πόλης, νὰ διεκδικήσετε γιὰ τον εαυτό σας κάθε καλὸ.

Μτφρ. Ν.Χ. Χουρμουζιάδης

B4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του αρχαίου διδαγμένου κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- **έψηφίσασθαι:** Έθεσε για βουλευτής.
- **άναπράξεται:** Μετά το τροχαίο ατύχημα ο ειδικός εξέτασε τα αυτοκίνητα για να διαπιστωθούν οι ζημιές.
- **καταβαλόντα:** Η των εθελοντών στον καθαρισμό των παραλιών της περιοχής ήταν σημαντική.
- **άποδείξειαν:** Η Μαρία μάς παρουσίασε ένα αντιπροσωπευτικό της ποιοτικής δουλειάς της.
- **έξαλειφθήναι:** Στο τραύμα η μητέρα μου έβαλε

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Διοδώρος Σικελιώτης, Βιβλιοθήκη Βιβλ. XII §§53, 1-2

(έκδ. των Vogel, F., Fischer, K.T. Λειψία: Teubner, 1888, ανατ. 1964)

Η *Βιβλιοθήκη* του Διοδώρου αποτελεί μία χρονογραφικά (δηλ. κατά χρονολογική σειρά) οργανωμένη παγκόσμια ιστορία, η οποία εκτείνεται από τους μυθικούς χρόνους ως το 60 π.Χ. Στο απόσπασμα γίνεται αναφορά στον γνωστό ρήτορα και δάσκαλο της ρητορικής Γοργία.

Ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Σικελίαν Λεοντῖνοι, Χαλκιδέων μὲν ὄντες ἄποικοι, συγγενεῖς δὲ Ἀθηναίων, ἔτυχον ὑπὸ Συρακοσίων πολεμούμενοι. Πιεζόμενοι δὲ τῷ πολέμῳ, καὶ διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῶν Συρακοσίων κινδυνεύοντες ἀλῶναι κατὰ κράτος, ἐξέπεμψαν πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀξιοῦντες τὸν δῆμον βοηθῆσαι τὴν ταχίστην καὶ τὴν πόλιν ἑαυτῶν ἐκ τῶν κινδύνων ῥύσασθαι. Ἦν δὲ τῶν ἀπεσταλμένων ἀρχιπρεσβευτῆς Γοργίας ὁ ῥήτωρ, δεινότητι λόγου πολὺ προέχων πάντων τῶν καθ' ἑαυτὸν. Οὗτος καὶ τέχνας ῥητορικὰς πρῶτος ἐξεύρε καὶ κατὰ τὴν σοφιστείαν τοσοῦτο τοὺς ἄλλους ὑπερέβαλεν, ὥστε μισθὸν λαμβάνειν παρὰ τῶν μαθητῶν μνᾶς ἑκατόν. Οὗτος οὖν κατανήσας εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ παραχθεις εἰς τὸν δῆμον διελέχθη τοῖς Ἀθηναίοις περὶ τῆς συμμαχίας, καὶ τῷ ξενίζοντι τῆς λέξεως ἐξέπληξε τοὺς Ἀθηναίους ὄντας εὐφυεῖς καὶ φιλολόγους.

Ἐπὶ δὲ τούτων: Στα χρόνια λοιπόν αυτά

17221

ρύσασθαι <ρύομαι: λυτρώνω, σώζω

τῷ ξενίζοντι τῆς λέξεως: με την ξενική προφορά στην ομιλία

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: *«Ἦν δὲ τῶν ἀπεσταλμένων ... ὄντας εὐφυεῖς καὶ φιλολόγους».*

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

ἄποικοι: είναι στο

πολεμούμενοι: είναι στο

άλῶναι: είναι στο

ὁ ῥήτωρ: είναι στο

πρῶτος: είναι στο

περὶ τῆς συμμαχίας: είναι στο

(μονάδες 6)

β. *«Οὗτος καὶ τέχνας ῥητορικὰς πρῶτος ἐξεῦρε καὶ κατὰ τὴν σοφιστείαν τοσοῦτο τοὺς ἄλλους ὑπερέβαλεν, ὥστε μισθὸν λαμβάνειν παρὰ τῶν μαθητῶν μᾶς ἑκατόν.»:* Στην παραπάνω περίοδο να διακρίνετε τις επιμέρους προτάσεις και να τις χαρακτηρίσετε ως προς το είδος τους. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

17221-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§6-7

A1.

Ο Μαντίθεος θεωρεί την πινακίδα αναξιόπιστο στοιχείο για τους εξής λόγους:

α) υπήρχαν παραλείψεις, αφού πολλοί από όσους είχαν ομολογήσει τη συμμετοχή τους στο σώμα των ιππέων, δεν συμπεριλαμβάνονταν σε αυτήν.

β) υπήρχαν ανακρίβειες, αφού κάποιιοι που αποδεδειγμένα ήταν εκτός Αθήνας την κρίσιμη περίοδο, αναγράφονταν σε αυτήν.

γ) ήταν εύκολο σε κάποιον να διαγράψει το όνομά του.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Κατὰ Ἐρατοσθένους §§32-33

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται στον αυταρχικό, βίαιο τρόπο με τον οποίο οι Τριάκοντα άσκησαν την εξουσία και συμπεριφέρθηκαν στους πολίτες. Επομένως, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί, προκειμένου π.χ. να αξιολογηθεί η στάση του Μαντίθεου, ο οποίος – σε αντίθεση με τον Ερατοσθένη – δεν συνεργάστηκε με αυτό το καθεστώς. Επίσης, μπορεί να γίνει συσχετισμός για τη σημασία των αποδεικτικών στοιχείων σε μία δίκη με αφορμή αφενός την προσπάθεια του Μαντίθεου να παρουσιάσει ως αναξιόπιστη την πινακίδα (σανίδιον) και αφετέρου την προτροπή του Λυσία προς τους δικαστές «πρέπει να στηρίζουν την ψήφο τους στα έργα και όχι στα λόγια σου».

B4.

υποψηφιότητα, πραγματογνώμονας, συμβολή, δείγμα, αλοιφή

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Διόδωρος Σικελιώτης, Βιβλιοθήκη Βιβλ. XII §§53, 1-2

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Στα χρόνια λοιπόν αυτά στη Σικελία οι Λεοντίνοι, που ήταν άποικοι των Χαλκιδέων και είχαν δεσμούς συγγένειας με τους Αθηναίους, έτυχε να δεχτούν επίθεση από τους Συρακόσιους. Και επειδή πιέζονταν από τον πόλεμο και λόγω της υπεροχής των Συρακοσίων κινδύνευαν να κυριευτούν ολοκληρωτικά, έστειλαν πρέσβεις στην Αθήνα αξιώνοντας να τους βοηθήσουν οι δημοκρατικοί το συντομότερο δυνατόν και

Κατά τη θητεία τους, στη Σικελία οι Λεοντίνοι, που ήταν άποικοι των Χαλκιδέων αλλά και συγγενείς των Αθηναίων, έτυχε να δεχτούν επίθεση από τους Συρακούσιους. Δεχόμενοι ισχυρές πιέσεις στον πόλεμο και κινδυνεύοντας να καταληφθούν κατά κράτος λόγω της υπεροχής των Συρακούσιων, έστειλαν πρέσβεις στην Αθήνα ζητώντας από τον δήμο να στείλει όσο πιο γρήγορα γινόταν βοήθεια και να

17221-Λύση

να σώσουν την πόλη τους από τους κινδύνους. Και ήταν αρχιπρεσβευτής των απεσταλμένων ο Γοργίας ο ρήτορας, ο οποίος υπερείχε στη ρητορική ικανότητα από όλους τους ομότεχνούς του. Αυτός και πρώτος ανακάλυψε τις ρητορικές τέχνες και τόσο πολύ ξεπέρασε τους άλλους στην τέχνη της σοφιστείας, ώστε να παίρνει αμοιβή από τους μαθητές εκατό μνες. Αυτός λοιπόν όταν έφτασε στην Αθήνα και παρουσιάστηκε στην Εκκλησία του Δήμου συζήτησε με τους Αθηναίους για την προοπτική συμμαχίας και με την ξενική προφορά στην ομιλία εντυπωσίασε τους Αθηναίους, που ήταν έξυπνοι και λάτρεις του λόγου.

Μτφρ. C.H. Oldfather. 1970. Διασκευή από τα αγγλικά στα νέα ελληνικά.

απαλλάξει την πόλη τους από τους κινδύνους. Επικεφαλής των πρεσβευτών ήταν ο ρήτορας Γοργίας που ξεπερνούσε κατά πολύ όλους τους συγχρόνους του σε δεινότητα λόγου. Αυτός ήταν ο πρώτος που επινόησε κανόνες της ρητορικής και ήταν τόσο ανώτερος από τους άλλους στην τέχνη της σοφιστείας, ώστε έπαιρνε αμοιβή από τους μαθητές του εκατό μνες. Αφού, λοιπόν, έφτασε στην Αθήνα και παρουσιάστηκε στον δήμο, συζήτησε με τους Αθηναίους σχετικά με τη συμμαχία και με την καινοφανή ομιλία του εξέπληξε τους Αθηναίους που είναι ευφυείς και αγαπούν τη διαλεκτική.

Μτφρ. Φιλολογική Ομάδα «Κάκτου». 1998.

Γ4.

α.

ἄποικοι: είναι κατηγορούμενο στο (υποκείμενο) *Λεοντῖνοι* (από τη μετοχή ὄντες).

πολεμούμενοι: είναι κατηγορηματική μετοχή στο (υποκείμενο) *Λεοντῖνοι* (από το ρήμα ἔτυχον).

ἀλῶναι: είναι αντικείμενο στη (μετοχή) *κινδυνεύοντες* (τελικό απαρέμφατο).

ὁ ῥήτωρ: είναι (ομοιόπτωτος προσδιορισμός) παράθεση στο *Γοργίας*.

πρῶτος: είναι επιρρηματικό κατηγορούμενο ως επιρρηματικός προσδιορισμός τάξης/σειράς στο ἔξευρε.

περὶ τῆς συμμαχίας: είναι εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός (της αναφοράς) στο ρήμα διελέχθη.

β.

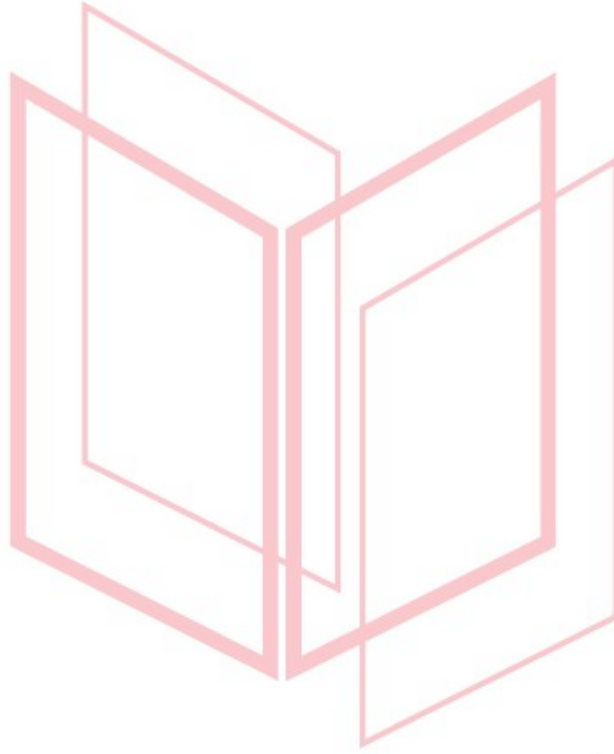
Οὗτος καὶ τέχνας ῥητορικὰς πρῶτος ἔξευρε: κύρια πρόταση [μονάδα 1]

καὶ

17221-Λύση

κατὰ τὴν σοφιστείαν τοσοῦτο τοὺς ἄλλους ὑπερέβαλεν: κύρια πρόταση [μονάδα 1]

ὥστε μισθὸν λαμβάνειν παρὰ τῶν μαθητῶν μνᾶς ἑκατόν.: δευτερεύουσα επιρρηματική
συμπερασματική πρόταση (το απαρέμφατο *λαμβάνειν* σε θέση ρήματος) [μονάδες 2]

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἵππεύσαντας σκοπεῖν εὐήθές ἐστίν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἵππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. Ἐκεῖνος δ' ἐστίν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἵππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. Καίτοι πᾶσι ῥᾶδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. Ὡστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥᾶδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἵππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Με βάση το αρχαίο κείμενο να επιλέξετε από τις παρακάτω διατυπώσεις εκείνη με την οποία ολοκληρώνεται ορθά το νόημα (μονάδες 2), και στη συνέχεια να αιτιολογήσετε κάθε επιλογή σας γράφοντας τις **λέξεις/φράσεις** του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 2):

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του Μαντίθεου

- 1) α. ὅλοι ὅσοι εἶχαν ζήσει ἐκτός Ἀθῆνας κατὰ τὴν περίοδο τοῦ τυραννικοῦ καθεστώτος ἀναγράφονταν στο σανίδιο με τὴν ιδιότητα τοῦ ἱπέα.
β. στο σανίδιο υπήρχαν παραλείψεις, καθὼς δεν εἶχαν ἀναγραφεῖ με ἀκρίβεια ὅλοι ὅσοι εἶχαν παραδεχτεῖ ὅτι ἦταν ἱππεῖς κατὰ τὴν περίοδο τοῦ τυραννικοῦ καθεστώτος.
- 2) α. ἦταν εὐκόλο να ἀλλοιώσει κανεὶς τὰ ονόματα που εἶχαν ἀναγραφεῖ στο σανίδιο.
β. ἦταν δύσκολο να ἀλλοιώσει κανεὶς τὰ ονόματα που εἶχαν ἀναγραφεῖ στο σανίδιο.

β. Να ἀπαντήσετε τὶς παρακάτω ἐρωτήσεις:

- 1) «ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἵππεύειν οὐκ ἔνεισιν»: Σε ποια λέξη τοῦ ἀρχαίου κειμένου ἀναφέρεται ὁ Μαντίθεος με τὴν ἀντωνυμία «τούτῳ»; (μονάδες 2)
- 2) «...ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν»: Σε ποίους ἀναφέρεται ὁ Μαντίθεος με τὴν ἀντωνυμία «αὐτῶν»; (μονάδες 2)

19213

- 3) «...έν εκείνοις δέ τούς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι»: Σε τι αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «ἐκείνοις»; (μονάδες 2)

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, *Περὶ τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας* §§9-10

Στην Αθήνα το 383 π.Χ. ο Εὐάνδρος κρίνεται για τη θέση του επώνυμου άρχοντα της πόλης. Ο ομιλητής, κατήγορος του Εὐάνδρου, επιτίθεται εναντίον του, καταλογίζοντάς του συνεργασία με τους Τριάκοντα τυράννους και απόπειρα εξαπάτησης των βουλευτών.

Αυτά κυρίως να εξετάσετε· κι εκείνο να αναλογιστείτε, ότι δηλαδή αυτός που θέσπισε το νόμο για τη «δοκιμασία», τον θέσπισε κατεξοχήν για όσους άσκησαν εξουσία κατά τη διάρκεια της ολιγαρχίας, πιστεύοντας πως είναι παρανοϊκό αν εκείνοι, εξαιτίας των οποίων καταλύθηκε η δημοκρατία, θα κυβερνήσουν πάλι στην ίδια την πόλη και θα γίνουν κυρίαρχοι, στους νόμους και στην πόλη, την οποία διοικώντας λίγο νωρίτερα, τόσο αισχρά και βάνουσα την έβλαψαν. Όστε πρέπει να μην «πάρτε στα αψήφιστα» τη διαδικασία της «δοκιμασίας» κι ούτε να υποβαθμίσετε την υπόθεση θεωρώντας την ασήμαντη, αλλά να έχετε τα μάτια σας ορθάνοιχτα· γιατί, από τη σωστή άσκηση της εξουσίας από τον κάθε άρχοντα χωριστά σώζεται το πολίτευμα και η πόλη. Και αν εξεταζόταν τώρα για να εγκριθεί η εκλογή του ως βουλευτή ή διότι, ανήκοντας αυτός στους ἰππεῖς, την εποχή των τριάντα τυράννων είχε συμπεριληφθεί και γραφτεί το όνομά του στις ξύλινες πινακίδες, θα τον αποκλείατε (από το αξίωμα) χωρίς την ανάγκη παράστασης κατηγορού. Τώρα, που αποδεικνύεται αναντίρρητα ότι όχι μόνο υπηρέτησε στην τάξη των ἰππέων και όχι μόνο ότι χρημάτισε βουλευτής, αλλά ότι ήταν υπονομευτής της δημοκρατίας, δεν θα κάνατε ανοησία, αν δείξετε ότι δεν έχετε την ίδια γνώμη γι' αυτόν;

Μτφρ. Γ. Α. Ράπτης

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

B4. Να επιλέξετε από τη στήλη Β για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη ή φράση της στήλης Α την **ορθή σημασία** της σύμφωνα με το αρχαίο διδαγμένο κείμενο:

A	B
1. <i>εὐηθές ἐστιν</i>	α. είναι ηθικό β. είναι ανόητο

2. <i>οὐκ ἔνεισιν</i>	α. δεν περιλαμβάνονται β. δεν ενέχονται
3. <i>ἔνιοι τῶν ἀποδημούντων</i>	α. κάποιιοι που είχαν πεθάνει β. κάποιιοι που απουσίαζαν
4. <i>ἀναπράξητε</i>	α. να εισπράξετε πίσω β. να διαπράξετε
5. <i>αὐτοῖς ζημιοῦσθαι</i>	α. να τιμωρηθοῦν οἱ ἴδιοι β. να ζημιώσουν αυτοῦς

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀριστοτέλης, Ἀθηναίων Πολιτεία §§55.4-55.5

(έκδ. του Η. Oppermann, Λειψία: Teubner, 1928, ανατ. 1968)

Στο δεύτερο μέρος της πραγματείας του ο Αριστοτέλης περιγράφει τους διοικητικούς θεσμούς και τον τρόπο λειτουργίας του σύγχρονου του αθηναϊκού πολιτεύματος. Στο κείμενο που ακολουθεί αναφέρεται στον τρόπο ανάδειξης και τη δοκιμασία των Εννέα αρχόντων.

Ἐπειδὴν δὲ παράσχηται τοὺς μάρτυρας, ἐπερωτᾷ «τοῦτου βούλεται τις κατηγορεῖν;» κἄν μὲν ἦ τις κατήγορος, δοὺς κατηγορίαν καὶ ἀπολογίαν, οὕτω δίδωσιν ἐν μὲν τῇ βουλῇ τὴν ἐπιχειροτονίαν, ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ τὴν ψῆφον· ἐὰν δὲ μηδεὶς βούληται κατηγορεῖν, εὐθύς δίδωσι τὴν ψῆφον· καὶ πρότερον μὲν εἷς ἐνέβαλλε τὴν ψῆφον, νῦν δ' ἀνάγκη πάντας ἐστὶ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτῶν, ἵνα ἂν τις πονηρὸς ὦν ἀπαλλάξη τοὺς κατηγόρους, ἐπὶ τοῖς δικασταῖς γένηται τοῦτον ἀποδοκιμάσαι. Δοκιμασθέντες δὲ τοῦτον τὸν τρόπον, βαδίζουσι πρὸς τὸν λίθον ἐφ' οὗ τὰ τόμι' ἐστίν, ἐφ' οὗ καὶ οἱ δαιτηταὶ ὁμόσαντες ἀποφαίνονται τὰς διαίτας, καὶ οἱ μάρτυρες ἐξόμνουνται τὰς μαρτυρίας· ἀναβάντες δ' ἐπὶ τοῦτον ὁμνύουσιν δικαίως ἄρξιν καὶ κατὰ τοὺς νόμους, καὶ δῶρα μὴ λήψεσθαι τῆς ἀρχῆς ἔνεκα, κἄν τι λάβωσι ἀνδριάντα ἀναθήσειν χρυσοῦν.

ἐφ' οὗ τὰ τόμι' ἐστίν: όπου είναι τοποθετημένα τα κομμάτια (από τα θυσιασμένα ζώα)

ὁμόσαντες <ὄμνυμι>: ορκίζομαι

ὁ δαιτητής: ο δικαστής

19213

ή δίαιτα: η απόφαση

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: *«Ἐπειδὴν δὲ παράσχηται ... τοῦτον ἀποδοκιμάσαι.»*

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να γράψετε τα υποκείμενα των υπογραμμισμένων ρηματικών τύπων του κειμένου: *βούλεται, βούληται, ἐνέβαλλε, ἀπαλλάξη, ἀποφαίνονται, ἐξόμνυται.* (μονάδες 6)

β. *«καὶ πρότερον μὲν εἶς ἐνέβαλλε τὴν ψῆφον, νῦν δ' ἀνάγκη πάντας ἐστὶ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτῶν, ἵνα ἂν τις πονηρὸς ὦν ἀπαλλάξη τοὺς κατηγοροὺς, ἐπὶ τοῖς δικασταῖς γένηται τοῦτον ἀποδοκιμάσαι»:* Στην παραπάνω ημιπερίοδο να διακρίνετε τις επιμέρους προτάσεις και να τις χαρακτηρίσετε ως προς το είδος τους. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19213-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§6-7

A1.

α.

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του Μαντίθεου

- 1) – β: ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἰππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσὶν
- 2) – α: ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ

β.

- 1) Η αντωνυμία «**τούτῳ**» αναφέρεται στη λέξη *σανίδιον* (ἐκ τοῦ *σανιδίου*).
- 2) Με την αντωνυμία «**αὐτῶν**» αναφέρεται στους *φυλάρχους*.
- 3) Με την αντωνυμία «**ἐκείνοις**» αναφέρεται στους καταλόγους των φυλάρχων με τα ονόματα των ιππέων για τα προβλεπόμενα χρηματικά ποσά (*καταστάσεις*) που έπαιρναν από το δημόσιο (*ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν*).

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, *Περὶ τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας* §§9-10

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται, όπως και ο λόγος του Μαντίθεου, στον θεσμό της «δοκιμασίας», στην αξιοποίηση του «*σανιδίου*» (των ξύλινων πινακίδων) ως αποδεικτικού στοιχείου συμμετοχής στο σώμα των ιππέων την εποχή των Τριάκοντα και στην κατηγορία για υπονόμηση της δημοκρατίας. Επομένως, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί π.χ. για ανάλογους συσχετισμούς επί του περιεχομένου.

B4. 1-β, 2-α, 3-β, 4-α, 5-α

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἀριστοτέλης, *Ἀθηναίων Πολιτεία* §§55.4-55.5

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Και όταν παρουσιάσει τους μάρτυρές του, ρωτούν: «Έχει κανείς κάποια κατηγορία εναντίον του;» Κι αν υπάρχει κάποιος κατήγορος, το δικαστήριο του δίνει το λόγο και μετά ο κατηγορούμενος απολογείται. Ὑστερα αποφασίζει η βουλή με ανάταση χεριών και στο δικαστήριο με ψήφο. Αν δεν παρουσιαστεί κατήγορος, γίνεται αμέσως η ψηφοφορία. Και παλαιότερα μόνον ένας

Και αφού παρουσιάσει τους μάρτυρές του, ρωτούν: «Έχει κανείς κάποια κατηγορία εναντίον του;» Και αν υπάρχει κάποιος κατήγορος το δικαστήριο του δίνει τον λόγο και μετά ο κατηγορούμενος απολογείται. Ὑστερα βγαίνει απόφαση, στην βουλή με ανάταση χεριών και στο δικαστήριο με ψήφο. Αν δεν παρουσιαστεί κατήγορος γίνεται αμέσως η ψηφοφορία. Ἄλλοτε μόνο

19213-Λύση

δικαστής έριχνε την ψήφο του στην ψηφοδόχο, αλλά τώρα όλοι οι δικαστές πρέπει να ψηφίσουν για τους εννέα άρχοντες, ώστε αν κάποιος πονηρός υποψήφιος καταφέρει να ξεφύγει από τους κατηγορούς του, να μπορούν οι δικαστές να τον απορρίψουν. Αφού περάσουν τη δοκιμασία αυτή, πηγαίνουν στο βράχο, όπου είναι τοποθετημένα τα κομμάτια (από τα θυσιασμένα ζώα), στον ίδιο βράχο όπου παίρνουν όρκο οι δικαστές όταν εκδίδουν την απόφασή τους, καθώς και όσοι παίρνουν όρκο αν είναι να κάνουν κάποια μαρτυρία. Ανεβαίνουν, λοιπόν, επάνω στο βράχο και ορκίζονται να ασκήσουν τα καθήκοντά τους με δικαιοσύνη και σύμφωνα με τους νόμους και να μη λάβουν δώρα που θα είναι σχετικά με την άσκηση της εξουσίας τους, αν όμως λάβουν, υποχρεώνονται να δώσουν ως αφιέρωμα έναν ανδριάντα χρυσό.

Μτφρ. Α. Παναγόπουλος. 1999.

ένας δικαστής έριχνε την ψήφο του (στην ψηφοδόχη) αλλά τώρα όλοι οι δικαστές πρέπει να ψηφίσουν για τους εννέα άρχοντες ώστε, αν κανένας πονηρός υποψήφιος δωροδοκήσει τους κατηγορούς του, να μπορούν οι δικαστές να τον απορρίψουν. Αφού περάσουν την δοκιμασία αυτήν πηγαίνουν στον βράχο όπου είναι τοποθετημένα τα κομμάτια από τα θυσιασμένα ζώα, τον ίδιο βράχο όπου παίρνουν όρκο οι δικαστές όταν εκδίδουν την απόφαση τους καθώς και όσοι παίρνουν όρκο ότι δεν έχουν να καταθέσουν τίποτε. Ανεβαίνουν, λοιπόν, επάνω στον βράχο και δίνουν όρκο να ασκήσουν τα καθήκοντά τους με δικαιοσύνη και σύμφωνα με τους νόμους και να μη δεχθούν δώρα που θα είναι σχετικά με την άσκηση της εξουσίας τους, και αν το κάνουν να δώσουν ανάθημα έναν ανδριάντα από χρυσό.

Μτφρ. Α.Σ. Βλάχος. 1980.

Γ4.

α.

τίς: υποκείμενο στο ρήμα **βούλεται**.

μηδείς: υποκείμενο στο ρήμα **βούληται**

εἷς: υποκείμενο στο ρήμα **ἐνέβαλλε**

τίς: υποκείμενο στο ρήμα **ἀπαλλάξῃ**

οἱ δαιτηταί: υποκείμενο στο ρήμα **ἀποφαίνονται**

οἱ μάρτυρες: υποκείμενο στο ρήμα **ἐξόμνουνται**

β.

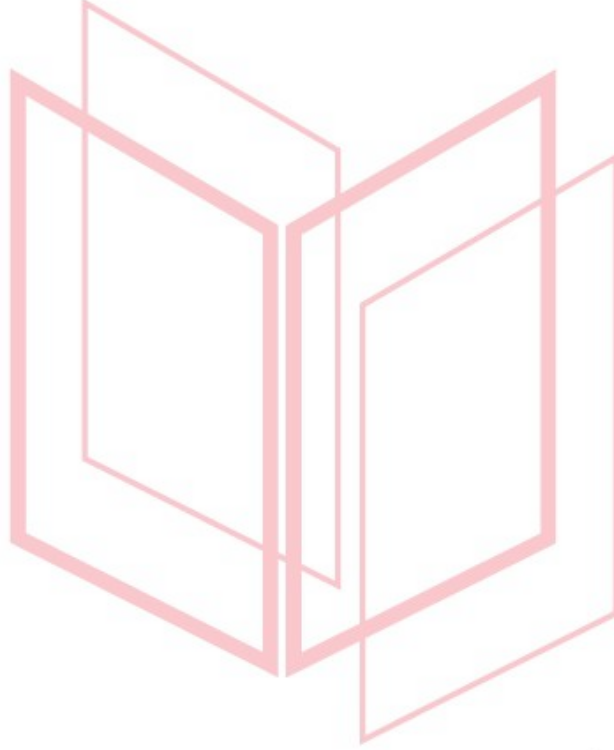
19213-Λύση

καὶ πρότερον μὲν εἷς ἐνέβαλλε τὴν ψῆφον: κύρια πρόταση

νῦν δ' ἀνάγκη πάντας ἐστὶ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτῶν: κύρια πρόταση

ἵνα ... ἐπὶ τοῖς δικασταῖς γένηται τοῦτον ἀποδοκιμάσαι: δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση

ἄν τις πονηρὸς ὦν ἀπαλλάξῃ τοὺς κατηγοροῦς: δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19214

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπέρ Μαντιθέου §§6-7

Ἐπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἵππεύσαντας σκοπεῖν εὐήθές ἐστίν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἵππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. Ἐκεῖνος δ' ἐστίν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἵππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. Καίτοι πᾶσι ῥᾶδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. Ὡστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥᾶδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἵππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι είναι ασφαλές τεκμήριο να εντοπίσει κάποιος τα ονόματα ὄσων υπηρέτησαν ως ἵππεις την εποχή των Τριάκοντα με βάση το σανίδιο.
2. Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι ονόματα πολιτῶν που απουσίαζαν ἀπὸ τὴν Αθήνα τὴν εποχὴ τῶν Τριάκοντα περιλαμβάνονται στο σανίδιο.
3. Ο Μαντίθεος διαβεβαιώνει ότι επέστρεψε στους φυλάρχους το χρηματικό επίδομα που ἔλαβε ως ἵππείας.
4. Ο Μαντίθεος αναφέρει ότι, αν οὖ φυλάρχοι δεν παρουσίαζαν αὐτοὺς που εἶχαν πάρει το χρηματικό επίδομα, θα πλήρωναν οἱ ἴδιοι το συγκεκριμένο ποσό.
5. Ο Μαντίθεος καταλήγει στο συμπέρασμα ὅτι οἱ κατάλογοι που παραδίδονταν ἀπὸ τοὺς φυλάρχους εἶναι πιο αξιόπιστο στοιχεῖο σε σχέση με το σανίδιο.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὅμηρος, Ἰλιάς Ζ 166-183

19214

Ο Γλαύκος αφηγείται στον Διομήδη την ιστορία του προγόνου του, Βελλεροφόντη, τον οποίο συκοφάντησε η βασίλισσα Άντεια στον σύζυγό της και βασιλιά του Άργους, Προίτο.

Και ο βασιλέας χόλωσε, πλην να φονεύσει ξένον
εντράπη και τον έστειλε να υπάγει στην Λυκίαν'
και μέσα εις κλειστόν πίνακα του έδωκε σημεία,
που χάραξε κακόβουλα με νόημα θανάτου,
του πενθερού του να δειχθούν δια να τον αφανίσει' 170

και με το άγιο των θεών προβόδισμα κινούσε
προς την Λυκίαν κι έφθασεν εκεί που ο Ξάνθος ρέει'
και ο βασιλέας πρόθυμα τον τίμησε κι εννέα
ημέρες τον εξένισε κι έσφαξ' εννέα μόσχους.

Αλλ' ως η αυγή στον ουρανό ερόδισε η δεκάτη 175
εκείνος τον εξέτασε κι εζήτα να γνωρίσει
ό,τι σημάδι του 'φερεν απ' τον γαμβρόν του Προίτον.

Και ως έλαβε τ' ολέθριο σημάδι του γαμβρού του,
πρώτον την φρικτήν Χίμαιραν τον στέλνει να φονεύσει'
και αυτή γένος ανθρώπινο δεν ήταν, αλλά θείον, 180

δράκος οπίσω, λέοντας εμπρός, στην μέσην αίγα,
κι ήσαν τα σπλάχνα της φωτιά και φλόγες η πνοή της.

Την φόνευσ' όμως, θαρρετός στα θεικά σημεία'

Μτφρ. Ι. Πολυλάς

B4. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται **με διαφορετική σημασία** από αυτήν που έχει στο κείμενο: **όμολογούντων, έλεγχος, καταστάσεις, γράμμασιν, ζημιούσθαι**. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, έγκλιση, χρόνο)**.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ίσοκράτης, Άρεοπαγитικός §§21-23

(έκδ. του G. Mathieu, Παρίσι: Les Belles Lettres, 1942, ανατ. 1966)

19214

Ο Ισοκράτης αναφέρεται στην αξιοκρατική επιλογή των αρχόντων της αθηναϊκής πολιτείας, την οποία ο Σόλωνας και ο Κλεισθένης θέσπισαν κατά το παρελθόν.

Μέγιστον δ' αὐτοῖς συνεβάλετο πρὸς τὸ καλῶς οἰκεῖν τὴν πόλιν, ὅτι δυοῖν ἰσοτήτοι νομιζομέναιν εἶναι, καὶ τῆς μὲν ταύτων ἄπασιν ἀπονεμούσης, τῆς δὲ τὸ προσῆκον ἐκάστοις, οὐκ ἠγνόουν τὴν χρησιμωτέραν, ἀλλὰ τὴν μὲν τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσαν τοὺς χρηστοὺς καὶ τοὺς πονηροὺς ἀπεδοκίμαζον ὡς οὐ δίκαιαν οὔσαν, τὴν δὲ κατὰ τὴν ἀξίαν ἕκαστον τιμῶσαν καὶ κολάζουσαν προηροῦντο καὶ διὰ ταύτης ὥκουν τὴν πόλιν, οὐκ ἐξ ἀπάντων τὰς ἀρχὰς κληροῦντες, ἀλλὰ τοὺς βελτίστους καὶ τοὺς ἰκανωτάτους ἐφ' ἕκαστον τῶν ἔργων προκρίνοντες. Τοιοῦτους γὰρ ἠλπίζον ἔσεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους, οἳοί περ ἂν ᾤσιν οἱ τῶν πραγμάτων ἐπιστατοῦντες. Ἐπειτα καὶ δημοτικωτέραν ἐνόμιζον εἶναι ταύτην τὴν κατάστασιν ἢ τὴν διὰ τοῦ λαγχάνειν γιγνομένην· ἐν μὲν γὰρ τῇ κληρώσει τὴν τύχην βραβεύσειν καὶ πολλάκις λήψεσθαι τὰς ἀρχὰς τοὺς ὀλιγαρχίας ἐπιθυμοῦντας, ἐν δὲ τῷ προκρίνειν τοὺς ἐπιεικεστάτους τὸν δῆμον ἔσεσθαι κύριον ἐλέεσθαι τοὺς ἀγαπῶντας μάλιστα τὴν καθεστῶσαν πολιτείαν.

δυοῖν ἰσοτήτοι νομιζομέναιν: επειδὴ αναγνωρίζονταν ὅτι υπάρχουν δυο εἶδη ἰσότητας

δημοτικωτέραν: περισσότερο συμφέρουσα/αρεστή στον λαό

ἡ ἀρχή: ἡ θέση εξουσίας, τὸ πολιτικό ἀξίωμα

τὴν καθεστῶσαν πολιτείαν: τὸ υφιστάμενο πολίτευμα

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ἑλληνική τὸ ἀπόσπασμα: «Τοιοῦτους γὰρ ἠλπίζον ... τὴν καθεστῶσαν πολιτείαν».

Μονάδες 20

Γ4. α. Να προσδιορίσετε τὴν κύρια συντακτικὴ λειτουργία τῶν υπογραμμισμένων λέξεων/φράσεων τοῦ κειμένου:

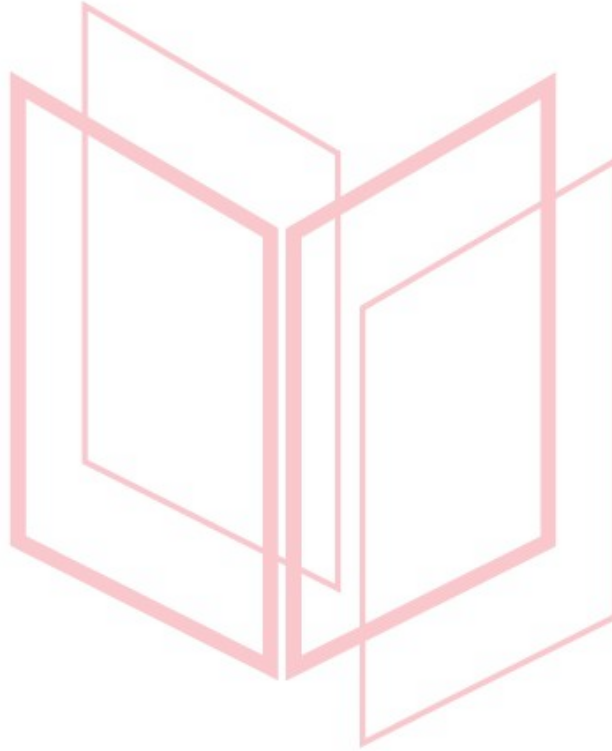
τὴν πόλιν:	εἶναι.....	στο.....
τὴν χρησιμωτέραν:	εἶναι.....	στο.....
τοὺς βελτίστους:	εἶναι.....	στο.....
τοιοῦτους:	εἶναι.....	στο.....
τῶν πραγμάτων:	εἶναι.....	στο.....
τοὺς ἀγαπῶντας:	εἶναι.....	στο.....

19214

(μονάδες 6)

β. «Τοιούτους γὰρ ἤλιζον ἔσεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους», «Ἐπειτα καὶ δημοτικωτέραν ἐνόμιζον εἶναι ταύτην τὴν κατάστασιν»,: Να αναγνωρίσετε τη συντακτική λειτουργία των παραπάνω υπογραμμισμένων απαρεμφάτων του κειμένου (μονάδες 2), επισημαίνοντας αντίστοιχα το φαινόμενο της ταυτοπροσωπίας ή ετεροπροσωπίας (μονάδες 2).

Μονάδες 10

αἰιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19214-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§6-7

A1.

1. – Λ: *ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἰππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθὲς ἔστιν*
2. – Σ: *ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσὶν*
3. – Λ: *Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν ... τοῖς συνδίκους οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.*
4. – Σ: *ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχους, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι.*
5. – Σ: *Ὡστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε·*

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ὅμηρος, Ἰλιάς Ζ 166-183

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται σε ένα, επίσης, αθώο θύμα συκοφαντίας, όπως τουλάχιστον ισχυρίζεται για τον εαυτό του ο Μαντίθεος. Επιπλέον, χρησιμοποιείται πίνακας χαραγμένος από κάποιον που επιζητά την τιμωρία του ήρωα, όπως συμβαίνει και με το σανίδιο στην περίπτωση του Μαντίθεου. Τέλος, ο ήρωας αντιστέκεται υπερασπιζόμενος τον εαυτό του. Επομένως, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για ανάλογους συσχετισμούς επί του περιεχομένου.

B4.

Η ομολογία της ανθρωποκτονίας από τον κατηγορούμενο συγκλόνισε τη χώρα.

Εξαιτίας της υπερβολικής ταχύτητας έχασε τον έλεγχο του αυτοκινήτου.

Η κατάσταση της υγείας του βελτιώθηκε.

Δεν ξέρει γράμματα.

Τελικά όλοι βγήκαν ζημιωμένοι από αυτή την υπόθεση.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἴσοκράτης, Ἀρεοπαγитικός §§21-23

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Πάρα πολύ βοήθησε αυτούς στην καλή διοίκηση της πόλεως, διότι ενώ θεωρούνταν ότι υπάρχουν δύο ισότητες και η μία αποδίδει το ίσο σε όλους, ενώ η άλλη το πρέπον σε καθένα, δεν αγνοούσαν την χρησιμότερη ισότητα, αλλ' αποδοκίμαζαν την ισότητα εκείνη η οποία έκρινε άξιους για	Εξαιρετική μάλιστα συμβολή για την καλή διοίκηση της πολιτείας παρείχε το γεγονός ότι, επειδή υπάρχει η δοξασία ότι υπάρχουν δύο είδη ισότητας και ότι η μία απονέμει σ' όλους τα ίδια δικαιώματα και η άλλη ό, τι πρέπει στον καθένα, δεν αγνοούσαν τη χρησιμότερη, αλλ' εκείνην που έδινε τα ίδια
--	---

19214-Λύση

τις ίδιες τιμές και αμοιβές τους φαύλους, και προτιμούσαν εκείνη (την ισότητα) η οποία τιμά και τιμωρεί καθένα σύμφωνα με την αξία του και μέσω αυτής διοικούσαν την πόλη μην εκλέγοντας με κλήρο τους άρχοντες από όλους τους πολίτες, αλλά προτιμώντας σε κάθε έργο τους άριστους και ικανότατους. Διότι έλπιζαν ότι τέτοιοι θα είναι και οι άλλοι πολίτες, όποιοι ακριβώς θα είναι και οι κυβερνήτες της πόλης. Έπειτα θεωρούσαν πως η επιλογή των αρχόντων με τέτοιο τρόπο είναι περισσότερο συμφέρουσα στον λαό, παρά αυτή που γίνεται με κλήρωση· διότι νόμιζαν ότι στην κλήρωση θα βραβεύσει (θα κρίνει) η τύχη και πολλές φορές θα καταλάβουν τις θέσεις εξουσίας όσοι επιθυμούν την ολιγαρχία, με το να προτιμώνται όμως οι πιο ικανοί, (νόμιζαν) ότι ο λαός είναι κύριος να εκλέξει τους πιο ένθερμους υποστηρικτές του υπάρχοντος πολιτεύματος.

Μτφρ. Σ. Τζουμελέας. 1949. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

δικαιώματα και στους ηθικούς ανθρώπους και στους πονηρούς, την αποδοκίμαζαν, γιατί τη θεωρούσαν άδικη, ενώ εκείνη που παρείχε δικαιώματα ανάλογα με την αξία του καθενός και τιμωρούσε πάλι αναλόγως των περιστάσεων, την προτιμούσαν και σύμφωνα μ' αυτήν ρύθμιζαν τη διοίκηση της πολιτείας και δεν εξέλεγαν τους άρχοντες απ' όλους τους πολίτες ανεξαιρέτως, αλλά για κάθε αξίωμα προέκριναν τον καλύτερο και τον ικανότερο, γιατί νόμιζαν ότι και οι άλλοι πολίτες θα είναι όμοιοι μ' εκείνους που αναλαμβάνουν υπεύθυνα τη διοίκηση των πολιτικών πραγμάτων. Εκτός αυτού νόμιζαν ότι η εκλογή αυτή των αρχόντων είναι περισσότερο αρεστή στον λαό από την εκλογή που γίνεται με κλήρωση. Γιατί κατά την κλήρωση είναι πολύ ενδεχόμενο να ευνοηθεί από την τύχη και να καταλάβει αξίωμα πολιτικό άνθρωπος με τάσεις ολιγαρχικές, ενώ κατά την πρόκριση των ικανότερων πολιτών ο λαός θα είναι ο κυρίαρχος να εκλέξει εκείνους που αγαπούν ξεχωριστά το υφιστάμενο καθεστώς.

**Μτφρ. Α.Μ. Γεωργαντόπουλος,
Μ. Πρωτοψάλτης & Ι. Ιωαννίδη-
Φαληριώτη. 1939. Διασκευή από την
καθαρεύουσα στη δημοτική.**

Γ4.

α.

τήν πόλιν: είναι αντικείμενο στο απαρέμφατο *οίκεϊν*.

τήν χρησιμωτέραν: είναι αντικείμενο στο ρήμα *οὐκ ἠγνόουν*.

19214-Λύση

τούς βελτίστους: είναι αντικείμενο στη μετοχή προκρίνοντες.

τοιούτους: είναι κατηγορούμενο στο τούς άλλους (μέσω του ἔσεσθαι).

τῶν πραγμάτων: είναι αντικείμενο στη μετοχή ἐπιστατοῦντες.

τούς ἀγαπῶντας: είναι (επιθετική μετοχή) αντικείμενο στο απαρέμφατο ἐλέσθαι.

β.

ἔσεσθαι: Είναι αντικείμενο του ρήματος ἤλιζον (ειδικό απαρέμφατο). Υποκείμενο του απαρεμφάτου: τούς άλλους (ετεροπροσωπία)

εἶναι: Είναι αντικείμενο του ρήματος ἐνόμιζον (ειδικό απαρέμφατο). Υποκείμενο του απαρεμφάτου: τήν κατάστασιν (ετεροπροσωπία)

αἰμιμπινίσης

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19215

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§6-7

Ἐπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἵππεύσαντας σκοπεῖν εὐήθές ἐστίν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἵππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. Ἐκεῖνος δ' ἐστίν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἵππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίοικις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. Καίτοι πᾶσι ῥᾶδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. Ὡστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥᾶδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἵππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Για ποιους λόγους ο Μαντίθεος θεωρεῖ την πινακίδα (τὸ σανίδιον) αναξιόπιστο στοιχείο ενοχής;

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Κατὰ Ἐρατοσθένους §§32-33

Ο ρήτορας Λυσίας κατηγορεῖ τον Ερατοσθένη, ἕναν ἀπὸ τους Τριάκοντα Τυράννους, ὅτι προκάλεσε τον φόνο του ἀδελφοῦ του, του Πολέμαρχου. Ο λόγος ἐκφωνήθηκε το 403 π.Χ. ἀπὸ τον ἴδιο τον ρήτορα.

Και εἶχες χρέος, Ερατοσθένη, ἀν πραγματικά ἦσουν ἀκέραιος ἄνθρωπος, νὰ γίνεις πληροφοριοδότης γιὰ χάρη αὐτῶν που ἦταν νὰ θανατωθοῦν ἀδίκῃ καὶ ὄχι νὰ συλλαμβάνεις αὐτοὺς που θὰ ἐξοντώνονταν ἀδίκῃ. Οἱ πράξεις σου ὁμῶς ἀποκαλύπτουν ἕναν ἄνθρωπο που δε στενοχωριόταν, ἀλλὰ ἀντίθετα χαίροταν με ὅσα γίνονταν. Επομένως, οἱ δικαστές πρέπει νὰ στηρίζουν την ψήφο τους στα ἔργα καὶ ὄχι στα λόγια σου· νὰ χρησιμοποιοῦν ὡς ἀποδείξεις γιὰ τὰ ὅσα τότε ἔλεγες τὰ ὅσα ξέρουν ὅτι ἔκανες, ἀφοῦ δεν εἶναι δυνατὸ νὰ παρουσιαστοῦν μάρτυρες γιὰ κείνα. Γιατί ἐμεῖς δεν εἶχαμε δικαίωμα ὄχι μόνον νὰ εἴμαστε παρόντες στις συζητήσεις σας, ἀλλὰ οὔτε καν νὰ βρισκόμαστε στο σπίτι μας. Ἐτσι, εσεῖς ἔχετε τὴ δυνατότητα, μολονότι ἔχετε διαπράξει κάθε κακὸ ἐναντίον τῆς πόλης, νὰ διεκδικήσετε γιὰ τον εαυτό σας κάθε καλὸ.

Μτφρ. Ν.Χ. Χουρμουζιάδης

B4. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. ένεση	α. σκοπεῖν
2. μέγεθος	β. ἔνεισιν
3. σκοπευτής	γ. μέγιστος
4. σκεπή	δ. συνδίκους
5. δικηγόρος	ε. ἀπενεχθῆναι
6. διένεξη	
7. ουσία	

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Διοδώρος Σικελιώτης, Βιβλιοθήκη Βιβλ. XII §§53, 1-2

(έκδ. των F. Vogel, K.T. Fischer, Λειψία: Teubner, 1888, ανατ. 1964)

Η Βιβλιοθήκη του Διοδώρου αποτελεί μία χρονογραφικά (δηλ. κατά χρονολογική σειρά) οργανωμένη παγκόσμια ιστορία, η οποία εκτείνεται από τους μυθικούς χρόνους ως το 60 π.Χ. Στο απόσπασμα γίνεται αναφορά στον γνωστό ρήτορα και δάσκαλο της ρητορικής Γοργία.

Ἐπί δέ τούτων κατὰ τὴν Σικελίαν Λεοντῖνοι, Χαλκιδέων μὲν ὄντες ἄποικοι, συγγενεῖς δὲ Ἀθηναίων, ἔτυχον ὑπὸ Συρακοσίων πολεμούμενοι. Πιεζόμενοι δὲ τῷ πολέμῳ, καὶ διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῶν Συρακοσίων κινδυνεύοντες ἀλῶναι κατὰ κράτος, ἐξέπεμψαν πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀξιοῦντες τὸν δῆμον βοηθῆσαι τὴν ταχίστην καὶ τὴν πόλιν ἑαυτῶν ἐκ τῶν κινδύνων ρύσασθαι. Ἦν δὲ τῶν ἀπεσταλμένων ἀρχιπρεσβευτῆς Γοργίας ὁ ρήτωρ, δεινότητι λόγου πολὺ προέχων πάντων τῶν καθ' ἑαυτόν. Οὗτος καὶ τέχνας ρητορικὰς πρῶτος ἐξεῦρε καὶ κατὰ τὴν σοφιστείαν τοσοῦτο τοὺς ἄλλους ὑπερέβαλεν, ὥστε μισθὸν λαμβάνειν παρὰ τῶν μαθητῶν μνᾶς ἑκατόν. Οὗτος οὖν κατανήσας εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ παραχθεις εἰς τὸν δῆμον διελέχθη τοῖς Ἀθηναίοις περὶ τῆς συμμαχίας, καὶ τῷ ξενίζοντι τῆς λέξεως ἐξέπληξε τοὺς Ἀθηναίους ὄντας εὐφυεῖς καὶ φιλολόγους.

Ἐπί δέ τούτων: Στα χρόνια λοιπόν αυτά

ρύσασθαι <ρύομαι: λυτρώνω, σώζω

19215

τῷ ξενίζοντι τῆς λέξεως: με την ξενική προφορά στην ομιλία

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «*Ἦν δὲ τῶν ἀπεσταλμένων ... ὄντας εὐφυεῖς καὶ φιλολόγους.*».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

Λεοντῖνοι: είναι στο

τῶν Συρακοσίων: είναι στο

πρέσβεις: είναι στο

τέχνας: είναι στο

Οὗτος (το δεύτερο): είναι στο

φιλόλογος: είναι στο

(μονάδες 6)

β. «*κινδυνεύοντες ἀλῶναι κατὰ κράτος*», «*ἀξιοῦντες τὸν δῆμον βοηθῆσαι*»: Να αναγνωρίσετε τη συντακτική λειτουργία των παραπάνω υπογραμμισμένων απαρεμφάτων του κειμένου (μονάδες 2), επισημαίνοντας αντίστοιχα το φαινόμενο της ταυτοπροσωπίας ή ετεροπροσωπίας (μονάδες 2).

Μονάδες 10

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19215-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§6-7

A1.

Ο Μαντίθεος θεωρεί την πινακίδα αναξιόπιστο στοιχείο για τους εξής λόγους:

α) υπήρχαν παραλείψεις, αφού πολλοί από όσους είχαν ομολογήσει τη συμμετοχή τους στο σώμα των ιππέων, δεν συμπεριλαμβάνονταν σε αυτήν.

β) υπήρχαν ανακρίβειες, αφού κάποιιοι που αποδεδειγμένα ήταν εκτός Αθήνας την κρίσιμη περίοδο, αναγράφονταν σε αυτήν.

γ) ήταν εύκολο σε κάποιον να διαγράψει το όνομά του.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Κατὰ Ἐρατοσθένους §§32-33

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται στον αυταρχικό, βίαιο τρόπο με τον οποίο οι Τριάκοντα άσκησαν την εξουσία και συμπεριφέρθηκαν στους πολίτες. Επομένως, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί, προκειμένου π.χ. να αξιολογηθεί η στάση του Μαντίθεου, ο οποίος – σε αντίθεση με τον Ερατοσθένη – δεν συνεργάστηκε με αυτό το καθεστώς. Επίσης, μπορεί να γίνει συσχετισμός για τη σημασία των αποδεικτικών στοιχείων σε μία δίκη με αφορμή αφενός την προσπάθεια του Μαντίθεου να παρουσιάσει ως αναξιόπιστη την πινακίδα (σανίδιον) και αφετέρου την προτροπή του Λυσία προς τους δικαστές «πρέπει να στηρίζουν την ψήφο τους στα έργα και όχι στα λόγια σου».

B4. 2-γ, 3-α, 5-δ, 6-ε, 7-β

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Διόδωρος Σικελιώτης, Βιβλιοθήκη Βιβλ. XII §§53, 1-2

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Στα χρόνια λοιπόν αυτά στη Σικελία οι Λεοντίνοι, που ήταν άποικοι των Χαλκιδέων και είχαν δεσμούς συγγένειας με τους Αθηναίους, έτυχε να δεχτούν επίθεση από τους Συρακόσιους. Και επειδή πιέζονταν από τον πόλεμο και λόγω της υπεροχής των Συρακοσίων κινδύνευαν να κυριευτούν ολοκληρωτικά, έστειλαν πρέσβεις στην Αθήνα αξιώνοντας να τους βοηθήσουν οι δημοκρατικοί το συντομότερο δυνατόν και να σώσουν την πόλη τους από τους

Κατά τη θητεία τους, στη Σικελία οι Λεοντίνοι, που ήταν άποικοι των Χαλκιδέων αλλά και συγγενείς των Αθηναίων, έτυχε να δεχτούν επίθεση από τους Συρακούσιους. Δεχόμενοι ισχυρές πιέσεις στον πόλεμο και κινδυνεύοντας να καταληφθούν κατά κράτος λόγω της υπεροχής των Συρακούσιων, έστειλαν πρέσβεις στην Αθήνα ζητώντας από τον δήμο να στείλει όσο πιο γρήγορα γινόταν βοήθεια και να απαλλάξει την πόλη τους από τους

19215-Λύση

κινδύνους. Και ήταν αρχιπρεσβευτής των απεσταλμένων ο Γοργίας ο ρήτορας, ο οποίος υπερείχε στη ρητορική ικανότητα από όλους τους ομότεχνούς του. Αυτός και πρώτος ανακάλυψε τις ρητορικές τέχνες και τόσο πολύ ξεπέρασε τους άλλους στην τέχνη της σοφιστείας, ώστε να παίρνει αμοιβή από τους μαθητές εκατό μνες. Αυτός λοιπόν όταν έφτασε στην Αθήνα και παρουσιάστηκε στην Εκκλησία του Δήμου συζήτησε με τους Αθηναίους για την προοπτική συμμαχίας και με την ξενική προφορά στην ομιλία εντυπωσίασε τους Αθηναίους, που ήταν έξυπνοι και λάτρεις του λόγου.

Μτφρ. C.H. Oldfather. 1970. Διασκευή από τα αγγλικά στα νέα ελληνικά.

κινδύνους. Επικεφαλής των πρεσβευτών ήταν ο ρήτορας Γοργίας που ξεπερνούσε κατά πολύ όλους τους συγχρόνους του σε δεινότητα λόγου. Αυτός ήταν ο πρώτος που επινόησε κανόνες της ρητορικής και ήταν τόσο ανώτερος από τους άλλους στην τέχνη της σοφιστείας, ώστε έπαιρνε αμοιβή από τους μαθητές του εκατό μνες. Αφού, λοιπόν, έφτασε στην Αθήνα και παρουσιάστηκε στον δήμο, συζήτησε με τους Αθηναίους σχετικά με τη συμμαχία και με την καινοφανή ομιλία του εξέπληξε τους Αθηναίους που είναι ευφυείς και αγαπούν τη διαλεκτική.

Μτφρ. Φιλολογική Ομάδα «Κάκτου». 1998.

Γ4.

α.

Λεοντῖνοι: είναι υποκείμενο στο ρήμα *ἔτυχον*.

τῶν Συρακοσίων: είναι ετερόπτωτος (ονοματικός) προσδιορισμός (γενική υποκειμενική) στο ουσιαστικό *τὴν ὑπεροχὴν*.

πρέσβεις: είναι αντικείμενο στο ρήμα *ἐξέπεμψαν*.

τέχνας: είναι αντικείμενο στο ρήμα *ἐξεῦρε*.

Οὗτος: είναι υποκείμενο στο ρήμα *διελέχθη*.

φιλόλογος: είναι κατηγορούμενο στο *Ἀθηναίους* (υποκείμενο της μετοχής *ὄντας*).

β.

άλῶναι: Είναι αντικείμενο στη μετοχή *κινδυνεύοντες* (τελικό απαρέμφατο). Υποκείμενο του απαρεμφάτου: *Λεοντῖνοι* (ταυτοπροσωπία).

βοηθῆσαι: Είναι αντικείμενο στη μετοχή *ἀξιοῦντες* (τελικό απαρέμφατο). Υποκείμενο του απαρεμφάτου: *τὸν δῆμον* (ετεροπροσωπία).